

OUTWARD BOUND
CROATIA™

NIJE DRAMA!

**Potaknite toleranciju i
poštivanje različitosti kod učenika
kroz glumu i improvizaciju!**

5 AKTIVNOSTI ISKUSTVENOG UČENJA

Erasmus+

03

Uvod

04

5 aktivnosti za poticanje tolerancije kod učenika

05 - ETIKETE

06 - DJELIĆI RAZGOVORA

07 - NOVINE BUDUĆNOSTI

08 - NEMOGUĆA MISIJA

09 - PLEMENA

11 - BONUS AKTIVNOST

12

Zaključak

13

Želite znati više?

14

O nama

uvod

KORA DVORSKI

Svaki razred sačinjen je od pojedinaca različitih **karaktera**, sposobnosti i interesa koji dolaze iz različitih sredina. **Uspostaviti sklad** među toliko mladih glava **izazov** je za svakog nastavnika. Dobri odnosi među učenicima svakako doprinose **uspješnijoj nastavi** i uvelike vam olakšavaju posao.

Tolerancija prema različitostima, međusobno razumijevanje i poštivanje iznimno su važni za vršnjačke odnose i učenicima omogućavaju razvoj u **cjelovite ličnosti**. Vi kao nastavnici možete im itekako pomoći u **razvoju** tih osobina.

Ovaj priručnik ponudit će vam **5 aktivnosti** koje možete provesti s učenicima tijekom nastave, na satu razrednika ili pak u sklopu neke izvannastavne aktivnosti.

aktivnosti

ISKUSTVENOG UČENJA BAZIRANE NA METODAMA GLUME I
IMPROVIZACIJE

- primjerene za učionicu, dvoranu ili školsko dvorište
- trajanje od 1 do 2 školska sata
- namijenjene starijim uzrastima - učenicima 7. i 8. razreda i srednjoškolcima
- progresivno poredane od jednostavnijih prema zahtjevnijima
- **bonus aktivnost!**

AKO TRAŽIMO
NEŠTO ŠTO
NAM JE SVIMA
ZAJEDNIČKO -
TO JE DA SMO
SVI RAZLIČITI.

etikete

30 MINUTA

CILJ

Osvijestiti i kritički promotriti kako se učenici razdvajaju u skupine na temelju neizrečenih kriterija.

TREBAT ĆE VAM

Post-it papirići u nekoliko boja na koje ćete prethodno nacrtati različite simbole ili oblike (npr. zeleni krugovi, žuti trokuti...). Pripremite onoliko "etiketa" koliko je učenika.

KORACI

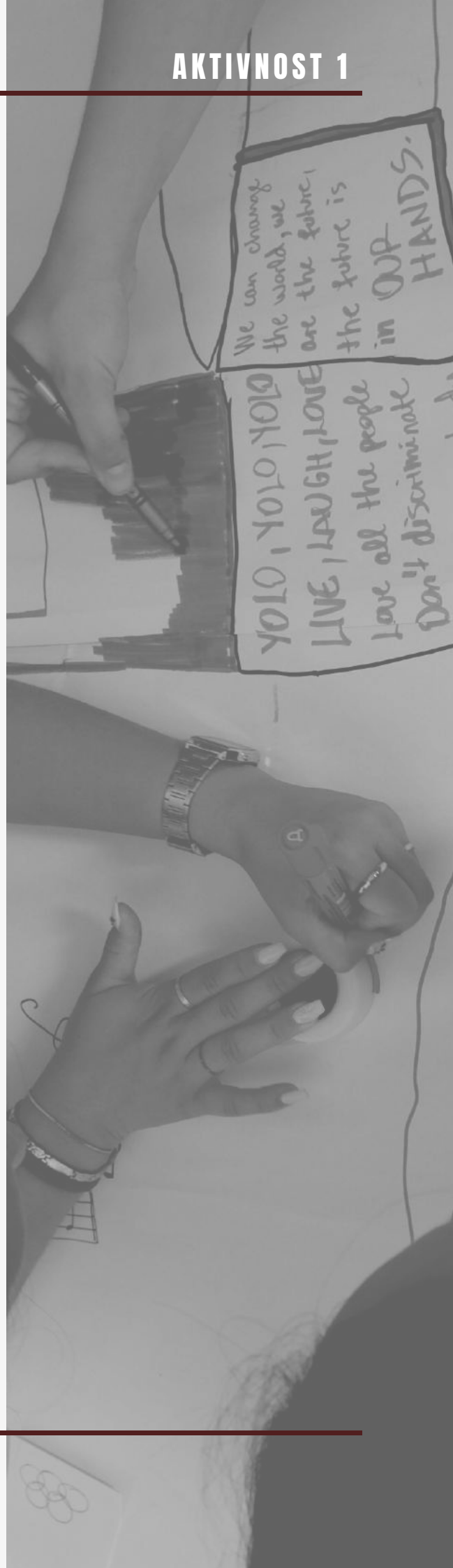
1. Okupite se u krug i svakom učeniku na čelo zalijepite „etiketu“. **Ne smiju vidjeti svoju etiketu**. Zadatak je da prema etiketama koje su im dodijeljene **formiraju grupe**. Za starije grupe: neka to naprave u tišini.

2. Kada su se grupirali pitajte ih prema kojim kriterijima su se grupirali. Kako su zaključili koji je kriterij važan?

3. Neka svaka grupa među sobom produiskutira o pitanjima:

- Razmislite o svakodnevnom životu - **kojim grupama pripadate?** (npr. razred, sportski klub, obitelj, ljubitelji videoigara...)
- Jeste li imali iskustvo da ste **htjeli pripadati** nekoj grupi, a niste mogli?
- Po kojim **odlikama** se „grupiramo“ u svakodnevnom životu?
- Da li su bolje **raznolike ili homogene** grupe i zašto?
- Što je sve potrebno da se različiti pojedinci **uklope** u neku grupu?

4. Okupite se u krug i izvedite zajedničke zaključke.

djelići razgovora

O TOLERANCIJI

1 ŠKOLSKI SAT

CILJ

Navesti učenike na razmišljanje o toleranciji, **razmjenu mišljenja** i prepoznavanje vlastitih i tuđih **vrijednosti**.

TREBAT ĆE VAM

Popis od 5-7 pitanja koje tematiziraju inkluziju i diskriminaciju, primjerice:

- Jeste li se ikad osjećali diskriminirano?
- Da li ste ikad sebe ulovili da nekoga diskriminirate? Opišite situaciju.
- Imate li predrasude prema nekoj društvenoj grupi?

KORACI

1. Ukratko uvedite učenike u temu inkluzije i diskriminacije.
2. Neka svaki učenik uzme popis pitanja te ih podijelite u **parove**. Parovi krenu u šetnju u kojoj te bazu **zajednički naći odgovor** na prvo pitanje.
3. Parovi se **izmjenjuju svakih 5 minuta** tako da se najbliži parovi zamijene na signal voditelja. Pratite vrijeme i dogovorenim **zvukom najavite promjenu** parova. Svakom promjenom para prelazi se na **iduće pitanje** dok se ne obuhvati cijela tema.
4. Pri povratku u učionicu slijedi diskusija. Prođite kroz odgovore i popratite ih **primjerima iz svakodnevnog života**.

novine budućnosti

1 ŠKOLSKI SAT

**TAJNA TVOJE
BUDUĆNOSTI SKRIVENA
JE U TVOJOJ
SVAKODNEVNOJ RUTINI.**

- Mike Murdock

KORACI

1. Podijelite učenike u **grupe od 4**. Svaka grupa neka izradi naslovnicu za **novine** pišu o **svijetu u kakvome bi oni htjeli živjeti**, izvještavajući o ljudskim uspjesima i napretcima.

Svaka grupa neka promisli o najvažnijim **vrijednostima** prema kojima žele oblikovati budućnost naše civilizacije.

Neka izrade naslovnicu za "**novine budućnosti**" koje izvještavaju samo o dobrim vijestima.

CILJ

Potaknuti učenike na diskusiju o njima najvažnijim vrijednostima te osvijestiti na koje načine oni sami mogu doprinijeti uspostavljanju tih vrijednosti.

TREBAT ĆE VAM

Nekoliko hamer papira, kolaž papir, škare, ljepilo, flomasteri, bojice

2. Neka grupe predstave svoje novine pred razredom. Povedite **diskusiju**:

- Da li se **vrijednosti razlikuju među grupama?**
- Po čemu je vizija idealnog svijeta **drugačija od stvarnosti?**
- Na koji način **već doprinosite** stvaranju takvog svijeta?
- Što **možete poduzeti** kako bi doprinijeli postizanju takvog svijeta?

nemoguća misija

1 ŠKOLSKI SAT

CILJ

Kroz igru uloga pokazati učenicima da timski rad obuhvaća ljude **različitih interesa i sposobnosti** te osvijestiti važnost da se mogućnosti svakog člana grupe uzmu u obzir.

TREBAT ĆE VAM

Papirić s opisom uloge za svakog učenika i popis 10-15 zadataka za svaku grupu.

ULOGE

- 1. Vođa** - osoba usmjerena isključivo na ostvarenje cilja
- 2. Ozlijeđeni** - osoba s određenim fizičkim ograničenjem koje joj otežava izvršavanje zadatka (npr. uganula je gležanj)
- 3. Mirotvorac** - osoba zadužena za složnost grupe
- 4. Distraktor** - osoba izrazito fokusirana na neki detalj nevezan uz zadatak, npr. zelenu boju
- 5. Ljenčina** - osoba koja ne želi surađivati i ne vjeruje u sposobnosti grupe

KORACI

- Podijelite učenike u **grupe po 5** i svakome dodijelite **papirić koji opisuje njegovu ulogu**. Učenici ne smiju znati tuđe uloge.
  - Svakoj grupi dajte isti **popis zadataka** koje trebaju ispuniti igrajući svoje uloge, npr. neka svi zajedno donesu jednu čašu vode iz učionice, prikupe 5 biljaka, naprave 100 sklekova i sl. Svaki zadatak donosi određeni broj bodova. **Svi članovi grupe trebaju sudjelovati**. Neka se slikaju ili snime za dokaz ispunjenja zadatka. Nakon isteka vremena zbrojite ostvarene bodove svake grupe.
  - Povedite diskusiju:
    - Koje su različite uloge i osobnosti bile prisutne? Podijelite vaše iskustvo timskog rada na ovim zadacima.
    - Što je **pomoglo**, a što odmoglo?
    - Je li bilo **sukoba** i kako ste ih riješili?
- Povežite s primjerima iz svakodnevnog života.

plemena

2 ŠKOLSKA SATA*

Ako ne možete odvojiti 2 školska sata u komadu, možete aktivnost provesti u dva termina. U prvom terminu učenici pripremaju svoje uloge i kostime, a u drugom ulaze u uloge i diskutiraju.

CILJ

Osvijestiti da kulturne razlike među pojedincima koji pripadaju **različitim grupama** (npr. mladi i stari, različite nacije, selo i grad i sl.) utječu na našu percepciju drugih i komunikaciju s njima.

TREBAT ĆE VAM

Pisane upute za svako pleme (primjeri na idućoj stranici), boje za lice, materijali za kostime (neka učenici prikupe različite materijale - lišće, cvijeće, tkanine, drvo, špage,...).

KORACI

1. Podijelite se u **4 grupe - plemena**. Neka se svako pleme razdvoji u svoj „**teritorij**“ - npr. dio školskog dvorišta ili dvorane. Svako pleme dobije pisane **upute o karakteristikama svog jezika, kulture i običaja** te imaju 45 minuta za dogovor i pripremu oko običaja i jezika te izrade kostima.

Budite kreativni i slobodni u osmišljavanju kulture plemena. Možete i preskočiti upute i učenicima potpuno prepustiti da ožive svoje pleme i njegove običaje.

2. Kada je priprema gotova, neka se plemena okupe na **neutralnom teritoriju** te dobiju **zajednički zadatak** koji trebaju riješiti ponašajući se u skladu s kulturom svog plemena. Ovo može biti jednostavniji zadatak (npr. pozdraviti se s poštovanjem), ili kompleksniji (dogovoriti posao ili vjenčanje), ili im jednostavno dajte 15-ak minuta za **slobodnu komunikaciju**.

3. Neka učenici izađu iz uloga i okupe se svi u krugu. Povedite diskusiju:

- Kako ste **doživjeli** kulturu i ponašanje drugog plemena?
- Opišite jedno od ostalih plemena i objasnite **kako ste se osjećali** pri susretu s njima?
- Opišite svoju kulturu.
- Možete li ovo iskustvo povezati s nekom situacijom iz **svakodnevnog života**?
- Na koji se način među ljudima različitih kultura može uspostaviti **dijalog i suradnja**?

plemena

UPUTE ZA UČENIKE

Slijedeći navedene upute **oživite svoje pleme**. Potrudite se osmisliti stavove, uloge i osjećaje svakog člana plemena. Dajte svom plemenu ime. Možete izmisliti simbole, jezik, kostime koji su u skladu s uputama. Budite kreativni!

PLEME A

U vašem plemenu postoji samo jedno pravilo – **svi su jednaki!** Nemate vođu i svačije mišljenje se poštuje. Zajednički se dogovarate oko svake odluke.

Principi po kojima se vladate su **prijateljstvo, veselje i sloboda**. Nitko nikada nije sam jer u vašem plemenu svi sve rade zajedno. Glazba vam znači najviše na svijetu i zato se uvijek **izražavate kroz pjesmu**.

U vašem plemenu **nema tabua** i sve je dopušteno jer **sloboda svakog pojedinca** je najvažnija.

Kad nekoga upoznate po prvi put, vaš pozdrav je: **potapšati** drugu osobu po glavi u znak poštovanja.

PLEME B

Živite u plemenu koje postoji stoljećima i izrazito **poštuje tradiciju**. Stariji članovi plemena izrazito su cijenjeni, kao i vaši preci. Samo predstavnik vodeće obitelji može biti **vođa plemena**. O tome nema rasprave jer takva su pravila. Vođa je taj koji **donosi sve odluke** za svoje pleme.

Govori se tiho, **ispod glasa** kako se ne bi uznemirilo pretke. Obitelj je iznimno važna, svi pozdravljaju oca obitelji naklonom.

Vaš **tabu** je taj što ne podnosite iznošenje osjećaja, puno priče ili podizanje glasa. Fizički kontakt s bliskim osobama, a kamo li strancima **ne dolazi u obzir** jer to jako uznemiruje vaše pretke.

Poštovanje prema drugoj osobi ćete pokazati **kimanjem glavom** - bilo prema strancima, bilo bliskim osobama.

forum teatar

2 ŠKOLSKA SATA

Napredna aktivnost za učenike koji se već dobro poznaju i otvoreno se izražavaju.

CILJ

Potaknuti učenike na **solidarnost, preuzimanje inicijative i aktivan odgovor na diskriminaciju.**

TREBAT ĆE VAM

Upute za svaku grupu - **predložak scene** ili uvodna rečenica.

KORACI

1. Podijelite se u **grupe po 4**. Svaka grupa nek odabere temu na koju će osmisliti **kratku scenu** od 5 minuta na **temu nepravde, vršnjačkog nasilja, stereotipa, isključivanja** i sl. Dajte im uvodnu rečenicu ili predložak scene te 30 minuta da osmisle i uvježbaju scenu.

2. U sredini prostorije svaka grupa **dva puta odigra svoju scenu**. Publika se tijekom druge izvedbe scene **može uključiti**. Uputite ih da se mogu umiješati u scenu ako se ne slažu s nečime što se dogodilo i zauzeti novu ulogu u sceni te **promijeniti razvoj događaja**.

3. Nakon što su sve grupe gotove, povedite diskusiju i pitajte ih:

- Kako ste se osjećali kada ste intervenirali u scenu?
- Jeste li se susreli sa **sličnim situacijama** u svom životu?
- Biste li se i **u stvarnom životu** uključili u ovakvu situaciju?
- Što nas većinom **sprječava** da se uključimo?
- Kako uključivanjem možemo potaknuti drugačiji razvoj događaja i **sprečiti diskriminaciju i nasilje?**

Ovu aktivnost možete povezati s aktivnosti 3 „Novine budućnosti“.

Sastavili smo ovaj priručnik svjesni toga da sam **razgovor ili predavanje** o toleranciji ne može na učenike utjecati onako kako to može **doživljaj iz vlastitog iskustva**.

Kako se nastavnici zbog **nedovoljno vremena** često ne stižu posvetiti razvoju socijalnih vještina učenika, tako i samim učenicima **nedostaje vodstvo** koje bi ih potaknulo na razvoj **tolerancije, poštovanja** i **međusobnog razumijevanja**.

Vjerujemo da je moguće potaknuti razvoj ovih osobina povremenim uklapanjem aktivnosti **iskustvenog učenja** u nastavu. Kroz strukturirane aktivnosti opisane u ovom priručniku moći ćete u nastavni sat uvesti metode **improvizacije i glume**.

Gluma i improvizacija mogu potaknuti osobine kao što su tolerancija i poštivanje različitosti kod učenika jer im omogućuju da **uđu u tuđe cipele** i sagledaju određenu situaciju iz **drugačije perspektive**.

Kroz glumu **igranjem uloga** i različitim **metaforama**, mladi mogu lakše **izraziti i poslušati** različita mišljenja. Ove aktivnosti postavljaju sigurno okruženje u kojemu se učenici mogu postepeno više **otvoriti** i pokazati **ranjivosti**, što može jako dobro utjecati na otvaranje **pojedinaца** i **povezivanje razreda** u cjelosti.

Nakon svake aktivnosti slijedi **refleksija** koja učenicima omogućava **sagledavanje** upravo proživljenog iskustva, dolazak do određenog **zaključka** i planiranje sljedećeg koraka. Kroz refleksiju možete učenicima postaviti **ključna pitanja** o temi i napraviti poveznicu sa situacijama iz **svakodnevnog života**.

želite znati više?

Ako tražite **inspiraciju** za još više aktivnosti koje koriste glumu i improvizaciju koje biste mogli prilagoditi nastavi, pretražite **alate** na stranici europskog resursnog centra za rad s mladima - [Salto Youth](#).

Sve što želite znati o **refleksiji** možete pronaći u našem priručniku [Umijeće refleksije](#).

Bacite oko i na naš [blog](#) i pretplatite se na **mjesečni newsletter** putem kojega dijelimo pozive na aktivnosti, nove materijale i novosti iz Outward Bounda.

Možete nas kontaktirati direktno s upitom na office@outwardboundcroatia.com.

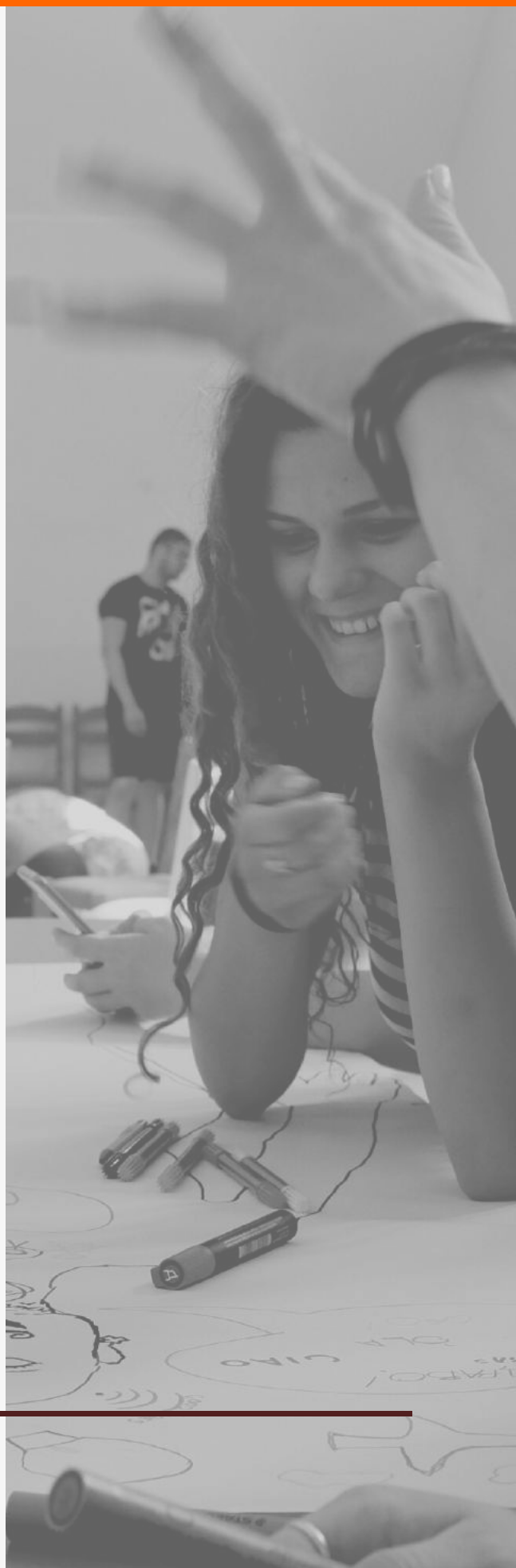
Zapratite nas na **društvenim mrežama** gdje objavljujemo najnovije vijesti o našim aktivnostima!

reference

U sastavljanju ove publikacije koristili smo sljedeće materijale:

Youth Exchange Power to Act - Toolbox
Preuzeto s: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/pta-toolbox.2663/>
(Datum pristupa: 04. 02. 2021.)

o nama

OUTWARD BOUND CROATIA

Outward Bound Croatia neprofitna je organizacija koja se bavi iskustvenim učenjem u prirodi i neformalnim obrazovanjem.

Dio smo **međunarodne mreže organizacija Outward Bound International** i kao takvi obvezujemo se slijediti **najviše standarde kvalitete i sigurnosti** u našem radu.

Naši programi temelje se na **načelima doživljajne pedagogije**. Jednodnevnim i višednevnim programima punih pustolovnih aktivnosti razvijamo **socijalne vještine, samopouzdanje, odgovornost i želju za učenjem** kod naših polaznika.

Naš prvi **edukacijski centar** otvorili smo 2016. godine u Velikom Žitniku u Lici. To je mjesto na koje dolaze učenici, razredi, cijele generacije i skupine mladih iz Hrvatske i inozemstva kako bi sudjelovali u izazovnim **programima iskustvenog učenja u prirodi** i otkrili vlastiti potencijal!

Ovaj priručnik nastao je u sklopu projekta "Some new drama!" financiranog iz programa **Erasmus+**. Sve aktivnosti provedene su u sklopu razmjene mladih održane u Velikom Žitniku u rujnu 2020.

Erasmus

*Ova publikacija je ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.